

EESTI PANK

TEABELEHT

Nr 4 (243)

28. juunil 2004

EESTI RAHVUSVAHELINE INVESTEERIMISPOSITSIOON JA VÄLISVÕLG 31. märtsil 2004

2004. aasta I kvartali lõpul ulatusid kõik Eestisse tehtud välisinvesteeringud 173,3 miljardi kroonini (vt tabel 1). Neist ligi pool oli paigutatud finantsvahendusse, tunduvalt vähem veondusse, laondusse ja sissesse, töötlevasse tööstusse ning hulgi- ja jaekaubandusse (vt tabel 2). Eestisse investeerimisest olid huvitatud põhiliselt Rootsi, Soome ja Suurbritannia investoriid.

Tabel 1. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon (mln kr)

	31.12.2003	%	31.03.2004	%
VÄLISAKTIVA (VÄLISNÕUDED)				
Otseinvesteeringud välismaal	12 668,0	17,0	13 878,7	17,8
Aktsia(osa)kapital ja reinvesteeringud	8 862,0	11,9	9 251,1	11,8
Muu kapital	3 806,0	5,1	4 627,6	5,9
Portfelliinvesteeringud välismaal	18 459,6	24,7	19 441,2	24,9
Omandiväärtpaberid	1 905,4	2,6	2 498,1	3,2
Võlaväärtpaberid	16 554,2	22,2	16 943,1	21,7
Pikaajalised	8 361,9	11,2	10 435,5	13,4
Lühiajalised	8 192,3	11,0	6 507,6	8,3
Tuletisinstrumendid	333,5	0,4	277,0	0,4
Muud investeeringud	26 005,0	34,8	27 819,9	35,6
Kaubanduskrediit	5 430,1	7,3	5 648,9	7,2
Laenud	14 216,1	19,0	15 239,2	19,5
Pikaajalised	5 621,7	7,5	6 784,6	8,7
Lühiajalised	8 594,4	11,5	8 454,6	10,8
Deposiidid	5 793,7	7,8	6 155,0	7,9
Muud nõuded	565,1	0,8	776,8	1,0
Reservid	17 183,6	23,0	16 701,6	21,4
VÄLISNÕUDED KOKKU	74 649,7	100,0	78 118,4	100,0
VÄLISPASSIVA (VÄLISKOHUSTUSED)				
Otseinvesteeringud Eestis	80 792,3	50,3	86 672,5	50,0
Aktsia(osa)kapital ja reinvesteeringud	65 983,6	41,0	71 482,5	41,2
Muu kapital	14 808,7	9,2	15 190,0	8,8
Portfelliinvesteeringud Eestis	29 453,3	18,3	32 225,5	18,6
Omandiväärtpaberid	11 783,6	7,3	14 658,7	8,5
Võlaväärtpaberid	17 669,7	11,0	17 566,8	10,1
Pikaajalised	12 971,7	8,1	13 183,2	7,6
Lühiajalised	4 698,0	2,9	4 383,6	2,5
Tuletisinstrumendid	208,7	0,1	208,0	0,1
Muud investeeringud	50 324,7	31,3	54 234,5	31,3
Kaubanduskrediit	8 076,3	5,0	8 500,8	4,9
Laenud	24 529,4	15,3	26 094,3	15,1
Pikaajalised	21 506,0	13,4	22 233,2	12,8
Lühiajalised	3 023,4	1,9	3 861,1	2,2
Deposiidid	16 447,3	10,2	18 280,7	10,5
Muud kohustused	1 271,7	0,8	1 358,7	0,8
VÄLISKOHUSTUSED KOKKU	160 779,0	100,0	173 340,5	100,0
RAHVUSVAHELINE NETOINVESTEERIMISPOSITSIOON	-86 129,3		-95 222,1	
sh lühiajaline	-10 495,2		-17 428,1	
sh pikaajaline	-75 634,1		-77 794,0	

Tabel 2. Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon riikide ja tegevusalade lõikes (%) 31.märtsil 2004

Nõuded		Kohustused	
Tegevusalati			
Finantsvahendus	65,8	Finantsvahendus	47,3
Avalik haldus ja riigikaitse	13,7	Veondus, laondus ja side	13,1
Veondus, laondus ja side	7,3	Töötlev tööstus	11,3
Töötlev tööstus	5,9	Hulgi- ja jaekaubandus	10,6
Hulgi- ja jaekaubandus	5,2	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	6,8
Muud	2,1	Muud	10,9
Kokku	100	Kokku	100
Riigiti			
Saksamaa	16,3	Rootsi	29,8
Leedu	15,7	Soome	21,7
Läti	11,1	Suurbritannia	13,8
Suurbritannia	7,0	Ameerika Ühendriigid	6,2
Holland	6,9	Saksamaa	5,0
Muud	43,0	Muud	23,5
Kokku	100	Kokku	100

Eestisse tehtud välisinvesteeringute struktuur oli samasugune nagu kvartal varem: poole ehk 86,7 miljardit krooni moodustasid otseinvesteeringud, kolmandiku muud investeeringud ning viiendiku portfelliinvesteeringud. **Eestisse tehtud välismaiste otseinvesteeringute puhul** olid eelistatumad tegevusalad finantsvahendus (30% otseinvesteeringuist), veondus, laondus ja side (19%), töötlev tööstus (17%) ning hulgi- ja jaekaubandus (15%; vt tabel 3). 70% otseinvesteeringuist olid teinud Rootsi ja Soome investorid.

Tabel 3. Otseinvesteeringud tegevusalade ja riikide lõikes (%) 31. märtsil 2004

Eestis		Välismaal	
Tegevusalati			
Finantsvahendus	30,3	Finantsvahendus	37,2
Veondus, laondus ja side	18,5	Veondus, laondus ja side	26,5
Töötlev tööstus	17,0	Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	17,6
Hulgi- ja jaekaubandus	15,1	Hulgi- ja jaekaubandus	7,6
Kinnisvara, rentimine ja äritegevus	10,6	Töötlev tööstus	7,1
Muud	8,5	Muud	4,0
Kokku	100	Kokku	100
Riigiti			
Rootsi	44,0	Leedu	42,1
Soome	25,6	Läti	28,0
Ameerika Ühendriigid	5,3	Küpros	17,4
Taani	2,6	Itaalia	4,0
Saksamaa	2,5	Ukraina	2,8
Muud	20,0	Muud	5,7
Kokku	100	Kokku	100

Eesti investeeringud välismaale moodustasid 78,1 miljardit krooni (vt tabel 1). Kaks kolmandikku välismaale tehtud investeeringuist olid tehtud finantsvahenduse ettevõtjate poolt. Välismaale olid investeerinud ka avalik sektor, veondus-, laondus- ja sideettevõtted, töötlev tööstus ning hulgi- ja jaekaubandus. Eesti investorid olid paigutanud raha eelkõige Saksamaale, Leetu ja Läti.

Võrreldes 2003. aasta lõpu seisuga kasvas välismaale tehtud investeeringute struktuuris veidi otse- ja muude investeeringute osatähtsus ning kahanes reservide osa. Laenud, hoiused ning keskpanga kulla- ja välisvaluutareserv hõlmasid 57% välisnõuetest. **Otseinvesteeringud** moodustasid 18% kõigist välismaale tehtud investeeringuist. Aktiivsemad välismaale otseinvesteeringud olid finantsvahenduse (37%), veonduse, laonduse ja side (26,5%) ning

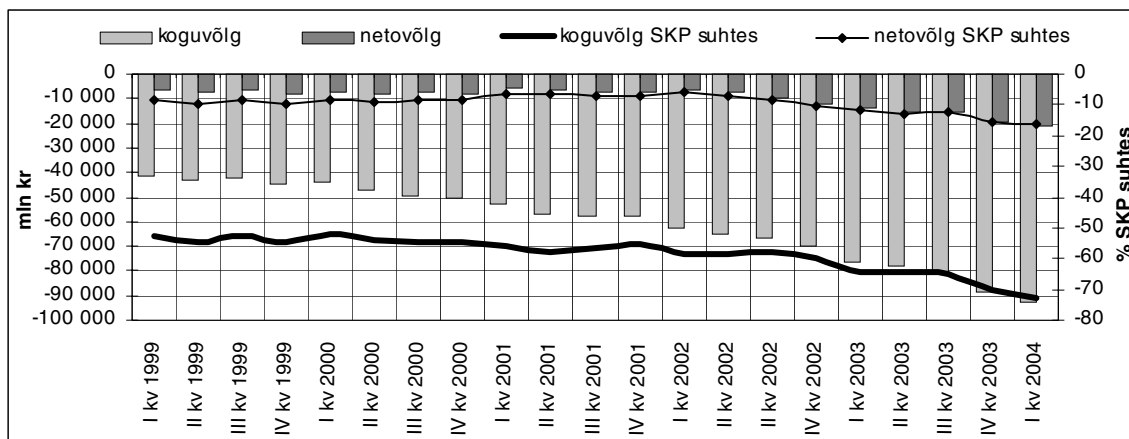
kinnisvara, rentimise ja äritegevuse (18%) esindajad. Ligi 90% kõigist välismaale tehtud otseinvesteeringuist paigutati kolme riiki – Leetu, Lätti ja Küprosele (vt tabel 3).

Väliskohustuste ülekaalu tõttu oli Eesti netoinvesteeringu positsioon 2004. aasta I kvartali lõpus 95,2 miljardi krooni ulatuses negatiivne, moodustades 75% oodava sisemajanduse koguprodukti (SKP) suhtes. 82% netoinvesteeringu positsioonist oli pikaajaline kapital. Viimase osakaal oli kvartaliga mõnevõrra langenud.

Eesti kõigi sektorite võlakohustused olid 31. märtsil 2004. aastal 93,1 miljardit krooni (73% oodatava SKP suhtes) ja Eesti netovälisvõlg (võla iseloomuga välisnõuete ja -kohustuste vahe) 20,9 miljardit krooni (16% oodatava SKP suhtes; vt tabel 4 ja joonis 1).

Tabel 4. Eesti välisvõlg (mln kr)

	31.12.2003	%	31.03.2004	%
VÕLAKOHUSTUSED				
I. Valitsemissektor	3 718,2	4,2	3 684,4	4,0
<i>Lühiajalised</i>				
<i>Pikaajalised</i>	3 718,2	4,2	3 684,4	4,0
II. Keskpang	485,1	0,5	366,1	0,4
<i>Lühiajalised</i>	485,1	0,5	366,1	0,4
<i>Pikaajalised</i>				
III. Krediidiasutused	37 075,1	41,9	40 312,4	43,3
<i>Lühiajalised</i>	19 043,7	21,5	20 701,3	22,2
<i>Pikaajalised</i>	18 031,4	20,4	19 611,1	21,1
IV. Muud sektorid	26 716,0	30,2	27 438,4	29,5
<i>Lühiajalised</i>	10 779,9	12,2	11 031,5	11,9
<i>Pikaajalised</i>	15 936,1	18,0	16 406,9	17,6
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	20 529,1	23,2	21 254,4	22,8
KOGUVÄLISVÕLG	88 523,5	100,0	93 055,7	100,0
VÕLANÕUDED				
I. Valitsemissektor	10 688,2	15,4	10 680,0	14,8
<i>Lühiajalised</i>	6 398,3	9,2	5 886,8	8,2
<i>Pikaajalised</i>	4 289,9	6,2	4 793,2	6,6
II. Keskpang	17 150,3	24,8	16 665,5	23,1
<i>Lühiajalised</i>	14 256,0	20,6	13 442,3	18,6
<i>Pikaajalised</i>	2 894,3	4,2	3 223,2	4,5
III. Krediidiasutused	14 218,0	20,5	15 446,7	21,4
<i>Lühiajalised</i>	12 615,8	18,2	11 781,0	16,3
<i>Pikaajalised</i>	1 602,2	2,3	3 665,7	5,1
IV. Muud sektorid	17 641,7	25,5	18 624,7	25,8
<i>Lühiajalised</i>	9 499,5	13,7	9 807,3	13,6
<i>Pikaajalised</i>	8 142,2	11,8	8 817,4	12,2
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	9 526,4	13,8	10 692,0	14,8
VÕLANÕUDED KOKKU	69 224,6	100,0	72 108,9	100,0
NETOVÄLISVÕLG (võlanõuded miinus võlakohustused)				
I. Valitsemissektor	6 970,0		6 995,6	
<i>Lühiajaline</i>	6 398,3		5 886,8	
<i>Pikaajaline</i>	571,7		1 108,8	
II. Keskpang	16 665,2		16 299,4	
<i>Lühiajaline</i>	13 770,9		13 076,2	
<i>Pikaajaline</i>	2 894,3		3 223,2	
III. Krediidiasutused	-22 857,1		-24 865,7	
<i>Lühiajaline</i>	-6 427,9		-8 920,3	
<i>Pikaajaline</i>	-16 429,2		-15 945,4	
IV. Muud sektorid	-9 074,3		-8 813,7	
<i>Lühiajaline</i>	-1 280,4		-1 224,2	
<i>Pikaajaline</i>	-7 793,9		-7 589,5	
V. Otseinvesteeringud: grupisisesed võlad	-11 002,7		-10 562,4	
NETOVÄLISVÕLG KOKKU	-19 298,9		-20 946,8	

Joonis 1. Eesti majanduse kogu- ja netovälisvõla dünaamika

Koguvõlg hõlmas 54% väliskohustuste mahust. Jättes kõrvale otseinvesteeringuettevõtjate grupisisesed võlad, moodustasid 55% koguvõlast pikaajalised võlakohustused. Võlanõuete puhul oli tegemist valdavalt lühiajalise kapitaliga.

* * * * *

Eesti rahvusvaheline investeerimispositsioon ja koguvõlg seisuga 30. juuni 2004 avaldatakse Eesti Panga koduleheküljel (<http://www.eestipank.info>) 27. septembril 2004 kell 12.

Eesti Panga rahvusvaheliste ja avalike suhete osakond

PS Avaldamisel või tsiteerimisel palume viidata allikale.